

Bijlage 4 – Financieel Crisisplan

Inhoud

Inleiding.....	2
Elementen van het financieel crisisplan.....	2
Financieel Crisisplan van het pensioenfonds	3
1. Wanneer is naar mening van het pensioenfonds sprake van een crisissituatie	3
2. Welke risico's kunnen ertoe leiden dat het pensioenfonds in een financiële crisissituatie komt	5
3. Bij welke beleidsdekkingsgraad kan het pensioenfonds zonder korten niet meer herstellen	5
4. Welke maatregelen heeft het pensioenfonds ter beschikking in geval van een financiële crisis	6
5. Hoe realistisch is de inzet van deze maatregelen.....	7
6. Wat is het verwachte financiële effect van de inzet van deze maatregelen	7
7. Hoe is bij deze maatregelen rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging	8
8. Op welke wijze wordt er met belanghebbenden gecommuniceerd en wanneer	8
9. Hoe is het besluitvormingsproces vormgegeven	9
10. Op welke wijze wordt het financieel crisisplan periodiek getoetst	9
Inwerkingtreding.....	9
Bijlage I – Overzicht maatregelen	10
Bijlage II - Stappenplan.....	11
Bijlage III – Communicatie met belanghebbenden	12

Inleiding

Op grond van de pensioenwetgeving (artikel 145 Pensioenwet en artikel 29b Besluit Financieel Toetsingskader (FTK)) moeten pensioenfondsen beschikken over een financieel crisisplan. Dit is voor het bestuur van Stichting Pensioenfonds Staples (hierna: “**het pensioenfonds**”) aanleiding geweest voor het opstellen van een financieel crisisplan.

Financieel crisisplan

Het financieel crisisplan voorziet in crisissituaties met een financiële grondslag die via de reguliere besluitvormingsprocessen worden afgehandeld en beschrijft welke maatregelen het pensioenfonds op korte termijn effectief kan inzetten. Er is sprake van een financiële crisissituatie als:

- 1) de dekkingsgraad zich zeer snel beweegt richting het (minimaal) vereist eigen vermogen;
- 2) niet aan de vereisten gesteld bij of krachtens artikel 132 t.a.v. van het vereist eigen vermogen van de Pensioenwet zal worden voldaan;
- 3) de beleidsdekkingsgraad zesmaal opeenvolgend op het jaarlijkse meetmoment onder de gestelde eisen t.a.v. het minimaal vereist eigen vermogen ligt en actuele dekkingsgraad bij die laatste vaststelling ook onder dat niveau ligt als bedoeld in artikel 140, eerste lid van de Pensioenwet. Het pensioenfonds neemt dan binnen zes maanden maatregelen, waardoor de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds direct voldoet aan het minimaal vereist eigen vermogen als bedoeld in artikel 131 van de Pensioenwet.

Bij een financiële crisissituatie leidt de inzet van de beschikbare maatregelen niet tot een herstel binnen wettelijke termijnen en bestaat de kans op het (voorwaardelijk) verwerken van korting op pensioenaanspraken en pensioenrechten. Op dat moment kan het pensioenfonds immers zijn doelstellingen en ambitie niet meer (volledig) realiseren. Voor situaties waarbij wel herstel binnen de wettelijke termijnen mogelijk is, geldt een herstelplan.

Het bestuur zal jaarlijks beoordelen of een update van het financieel crisisplan nodig is op basis van de dan geldende situatie en/of cijfers. Hiertoe wordt het financieel crisisplan jaarlijks in de vergadering van december geagendeerd en nader geëvalueerd.

Crisisprocedure

Naast dit financieel crisisplan beschikt het pensioenfonds over een crisisprocedure. De crisisprocedure ziet toe op (veelal acute) operationele crisissituaties en die treedt in werking als:

- a) de continuïteit en/of reputatie van het pensioenfonds in direct gevaar is;
- b) onmiddellijk handelen noodzakelijk is;
- c) de reguliere besluitvormingsprocessen en overlegstructuren niet voldoen.

Het doel van de crisisprocedure is tweeledig:

- Het op een adequate en transparante wijze reageren op crisissituaties om de continuïteit en/of reputatie van het pensioenfonds zo goed mogelijk te beschermen;
- Inzicht verschaffen in de taken en verantwoordelijkheden van de betrokken functionarissen en gremia van het pensioenfonds.

De crisisprocedure is van toepassing op crisissituaties bij en in de directe omgeving van het pensioenfonds en/of zijn uitbestedingspartijen.

Elementen van het financieel crisisplan

In het financieel crisisplan wordt ingegaan op de volgende tien elementen:

1. Wanneer is naar de mening van het pensioenfonds sprake van een financiële crisissituatie;
2. Welke risico's kunnen ertoe leiden dat het pensioenfonds in een financiële crisissituatie komt;

3. Bij welke beleidsdekkingsgraad kan het pensioenfonds zonder korten niet meer herstellen;
4. Welke maatregelen heeft het pensioenfonds ter beschikking in geval van een financiële crisissituatie;
5. Hoe realistisch is de inzet van deze maatregelen;
6. Wat is het verwachte financiële effect van de inzet van deze maatregelen;
7. Hoe is bij deze maatregelen rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging;
8. Op welke wijze wordt er met belanghebbenden gecommuniceerd en wanneer;
9. Hoe is het besluitvormingsproces vormgegeven;
10. Op welke wijze wordt het financieel crisisplan periodiek getoetst.

Deze tien elementen komen terug in de tien paragrafen van dit financieel crisisplan.

Financieel Crisisplan van het pensioenfonds

Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de genoemde tien elementen van een financieel crisisplan. Dit financieel crisisplan zal na vaststelling door het bestuur middels de website van het pensioenfonds ter kennisneming aan de deelnemers ter beschikking worden gesteld.

1. Wanneer is naar mening van het pensioenfonds sprake van een crisissituatie

Het bestuur is van mening dat sprake is van een crisissituatie als;

- de dekkingsgraad zich zeer snel beweegt richting het (minimaal) vereist eigen vermogen;
- niet aan de vereisten gesteld bij of krachtens artikel 132 t.a.v. van het vereist eigen vermogen van de Pensioenwet zal worden voldaan;
- de beleidsdekkingsgraad zesmaal opeenvolgend onder de gestelde eisen t.a.v. het minimaal vereist eigen vermogen ligt en de actuele dekkingsgraad bij die laatste vaststelling ook onder dat niveau ligt als bedoeld in artikel 140, eerste lid van de Pensioenwet. Het pensioenfonds neemt dan binnen zes maanden maatregelen, waardoor de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds direct voldoet aan het minimaal vereist eigen vermogen als bedoeld in artikel 131 van de Pensioenwet.

Een financiële crisissituatie kan daarmee worden gedefinieerd als een situatie waarbij de dekkingsgraad zich zeer snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt. De doelstelling van het pensioenfonds is het waarborgen van de nominale pensioenaanspraken c.q. –uitkeringen van alle deelnemers. Het toekennen of nakomen van toeslagen maakt formeel geen deel uit van deze doelstelling.

Er is onderscheid tussen een financiële crisissituatie en een herstelsituatie, want bij dit laatste is het, naar de mening van het bestuur, mogelijk te herstellen binnen de gestelde wettelijke termijnen, zonder dat gebruikmaking van de kortingsmaatregel nodig is. Het financieel crisisplan dient dan ook niet te worden verward met een herstelplan. In het herstelplan wordt door het bestuur aangegeven op welke wijze en met de inzet van welke sturingsmiddelen het herstel binnen de gestelde termijnen kan worden gerealiseerd. In dit financieel crisisplan wordt aangegeven hoe het bestuur zal handelen in de situatie dat geen of onvoldoende herstel binnen de gestelde termijnen is te verwachten.

Overigens merkt het bestuur op dat er wel een relatie is tussen een herstelplan en een financieel crisisplan, in die zin dat het aantal resterende jaren in een eventueel lopend herstelplan mede bepaalt wanneer sprake is van een financiële crisissituatie. Of een pensioenfonds naar verwachting tijdig kan herstellen wordt in hoge mate bepaald door niveau en vorm van de rentecurve, alsmede van de hoogte van de verwachte toekomstige rendementen.

In het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) worden twee situaties onderscheiden waarin pensioenaanspraken en –rechten gekort dienen te worden:

1. Als op het moment van vaststelling of actualisering van het herstelplan sprake is van een beleidsdekkingsgraad zodanig dat het pensioenfonds naar verwachting niet binnen de looptijd van het herstelplan herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad, dient gedurende datzelfde boekjaar een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting mag over maximaal de looptijd van het herstelplan worden gespreid, waarbij alleen de eerste korting onvoorwaardelijk is).

In het vervolg van het financieel crisisplan wordt gerefereerd aan de kritieke dekkingsgraad als zijnde de beleidsdekkingsgraad waarbij het pensioenfonds naar verwachting 'nog net' binnen de looptijd van het herstelplan herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Ultimo derde kwartaal 2024 is de vereiste dekkingsgraad voor het pensioenfonds 114,3%.

2. Per 31 december 2023 is de minimaal vereiste dekkingsgraad door het pensioenfonds vastgesteld op 104,0%. Als sprake is van een beleidsdekkingsgraad die gedurende zes opeenvolgende (jaarlijkse) meetmomenten onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft (en de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds is op het zesde meetmoment eveneens lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad), dient op het zesde evaluatiemoment een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting mag over maximaal de looptijd van het herstelplan worden gespreid, de gespreide kortingen zijn echter wel allen onvoorwaardelijk).

In het vervolg van het financieel crisisplan wordt gerefereerd aan het kritieke pad als zijnde het benodigde verloop van de beleidsdekkingsgraad, waarbij het 'nog net' mogelijk is om binnen de gestelde termijn te herstellen zonder pensioenaanspraken en –rechten te korten.

In paragraaf 3 wordt nader ingegaan op zowel de kritieke dekkingsgraad als het kritieke pad.

Het bestuur heeft een financiële crisissituatie als volgt nader gedefinieerd:

- In een relatief korte termijn doet er zich een financiële gebeurtenis voor die impact heeft op de gedane toezeggingen;

waardoor:

Op korte termijn gehandeld dient te worden.

De concrete grenzen die door het bestuur als financiële crisis zijn benoemd luiden:

- In het geval dat de actuele dekkingsgraad in een periode van minder dan 1 maand met meer dan 10%-punt afneemt, tenzij dit een gevolg is van een bewust bestuursbesluit, bijvoorbeeld bij toeslagverlening;
- Als de actuele dekkingsgraad lager is dan 100%;
- Als de beleidsdekkingsgraad een dusdanig niveau heeft bereikt dat herstel zonder korting van de opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten niet realiseerbaar is;

Als één van de hiervoor gedefinieerde situaties zich voordoet zal, op zeer korte termijn na constatering, een extra bestuursvergadering worden belegd.

Het bestuur is van mening dat de hierboven geschetste crisissituaties zijn beëindigd als:

- De actuele dekkingsgraad zich na een initiële afname van meer dan 10%-punt weer heeft hersteld tot het niveau van voor deze afname;
- De actuele dekkingsgraad hoger is dan 100%;
- De beleidsdekkingsgraad een dusdanig niveau heeft bereikt dat herstel zonder korting van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten wel realiseerbaar is;
- Er een bestuursbesluit is genomen, waarin expliciet en onderbouwd is vastgelegd waarom het bestuur van oordeel is dat geen sprake meer is van een crisissituatie.

Pas als aan alle hiervoor genoemde voorwaarden is voldaan, dan is het pensioenfonds uit de financiële crisissituatie

2. Welke risico's kunnen ertoe leiden dat het pensioenfonds in een financiële crisissituatie komt

Onder het nFTK mag toeslagverlening alleen plaatsvinden voor zover deze toekomstbestendig is. Hiermee wordt voorkomen dat pensioenfondsen te snel een (te hoge) toeslag verlenen. Het grootste risico voor het pensioenfonds dat het in een financiële crisissituatie belandt, betreft de situatie dat langdurig sprake is van lage of negatieve rendementen (in combinatie met een hoge benodigde rente).

3. Bij welke beleidsdekkingsgraad kan het pensioenfonds zonder korten niet meer herstellen

Het (strategisch) vereist eigen vermogen (VEV) van het pensioenfonds is 14,3% ultimo derde kwartaal 2024, zodat de vereiste dekkingsgraad gelijk is aan 114,3%. De kritieke dekkingsgraad is in Q4 van 2024 ingeschat op 103%. Bij de berekening van deze kritieke dekkingsgraad is rekening gehouden met de rentetermijnstructuur van 30 september 2024 en het maximale rendement op zakelijke waarden conform het meest recente advies van de Commissie Parameters (deze rendementen gelden vanaf 1 juli 2023).

Het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) van het pensioenfonds is per 31 december 2023 4,0%, zodat de minimaal vereiste dekkingsgraad gelijk is aan 104,0%. Het kritieke pad is de benodigde ontwikkeling van de feitelijke dekkingsgraad, waarbij het nog net mogelijk is om binnen de gestelde termijn te herstellen tot de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,0%) zonder pensioenaanspraken en rechten te korten. Het kritieke pad is in sterke mate afhankelijk van de marktrente, het verwachte rendement en het aantal evaluatiemomenten waarbij reeds sprake was van een beleidsdekkingsgraad lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Ter indicatie is navolgend het kritieke pad aangegeven uitgaande van de marktrente per 30 september 2024 en het maximaal toegestane rendement conform het advies van de commissie parameters, zoals dat per 1 juli 2023 van kracht is geworden.

Kritieke pad, bij aantal meetmomenten dat de beleidsdekkingsgraad reeds lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad							
Marktrente	Verwacht rendement	1 ^e meet-moment	2 ^e meet-moment	3 ^e meet-moment	4 ^e meet-moment	5 ^e meet-moment	6 ^e meet-moment
30-9-2024	Conform commissie parameters 2023	100,0%	100,2%	101,2%	102,2%	103,1%	104,0%

Toelichting bij de tabel:

Indien op drie achtereenvolgende meetmomenten de beleidsdekkingsgraad reeds lager is geweest dan 104,0% én de actuele dekkingsgraad is op dat moment lager dan 101,2%, dan zal naar verwachting op het 6e meetmoment het niveau van 104,0% nog niet bereikt zijn. Als dit inderdaad (drie jaar later) het geval is, dient op dat moment een (onvoorwaardelijke) korting te worden toegepast die mag worden gespreid. Deze korting zal worden gespreid op de wijze die het pensioenfonds in de Abtn heeft geformuleerd.

In de tabel is overigens geen rekening gehouden met kortingen als gevolg van het feit dat de dekkingsgraden gedurende het kritieke pad lager zijn dan de kritieke dekkingsgraad (om te voldoen aan het VEV).

4. Welke maatregelen heeft het pensioenfonds ter beschikking in geval van een financiële crisis

Het is van groot belang om te voorkomen dat het pensioenfonds in een financiële crisissituatie terecht komt. Beheersing van financiële risico's is daarom essentieel. Daarom wordt onder andere periodiek via ALM-studies getoetst of toeslagbeleid en beleggingsbeleid nog voldoende robuust zijn vormgegeven. Hierbij wordt het beleid getoetst binnen verschillende economische scenario's.

Daarnaast wordt door middel van integraal risicomanagement binnen het pensioenfonds periodiek gekeken naar de risico's die het pensioenfonds loopt, de beheersing daarvan en het beleid daaromheen. Desalniettemin kan er een financiële crisissituatie ontstaan.

In een financiële crisissituatie zal het bestuur bestaande sturingsmiddelen inzetten om de financiële crisissituatie het hoofd te bieden. Daarnaast zal het bestuur andere sturingsmiddelen die de herstelkracht van het pensioenfonds bevorderen in overweging nemen.

Voor één of meerdere van navolgende sturingsmiddelen geldt dat het bestuur van het pensioenfonds niet zelfstandig kan besluiten het sturingsmiddel in te zetten. Het bestuur is van mening dat in beginsel alle genoemde sturingsmiddelen ingezet zouden kunnen worden; dit ondanks het feit dat voor sommige sturingsmiddelen overleg of medewerking van derden nodig is.

Het bestuur heeft, rekening houdend met haar fondsdocumenten, de onderstaande sturingsmiddelen tot haar beschikking. Op volgorde van inzetbaarheid gaat het hierbij om:

1. Het al dan niet aanpassen van het in het beleggingsplan geformuleerde risicobudget;
2. Het al dan niet korten van pensioenrechten en –aanspraken.

Het al dan niet verlenen van toeslagen wordt niet gezien als een sturingsmiddel om een financiële crisis te bestrijden. Reden is dat het korten of opschorten van de toeslag al gekoppeld is aan de financiële positie van het pensioenfonds. In een tekort- of herstelsituatie zal dit sturingsmiddel daarom

al automatisch ingezet worden. Voor het bestrijden van een financiële crisissituatie zijn derhalve aanvullende maatregelen nodig.

5. Hoe realistisch is de inzet van deze maatregelen

In dit onderdeel wordt nader ingegaan op de genoemde maatregelen c.q. sturingsmiddelen, die achtereenvolgens worden ingezet.

ad 1 Het al dan niet aanpassen van het in het beleggingsplan geformuleerde risicobudget

Op het moment dat de beleidsdekkingsgraad danwel de actuele dekkingsgraad zich in de buurt van de kritieke dekkingsgraad begeeft, wordt het voor het pensioenfonds minder opportuun risico's te blijven lopen. Op dat moment weegt het voorkomen van verdere daling van de (beleids)dekkingsgraad zwaarder dan de kans op een stijging ervan. Bij het zich voordoen van een financiële crisissituatie zal het pensioenfondsbestuur onderling in overleg gaan om te bezien of het (tijdelijk) aanpassen van het strategische beleggingsbeleid (bijvoorbeeld wijziging van het risicobudget afwijkend van het beleid dat in het beleggingsplan is opgenomen) benodigd is. Een en ander zal afhankelijk zijn van de dan geldende marktomstandigheden. Randvoorwaarde bij aanpassen van het beleggingsbeleid is dat het risicoprofiel op totaalniveau niet wordt vergroot, en dat sprake is van voldoende herstelkracht. Op deelniveau zou overigens wel sprake kunnen zijn van een verhoogd risico. Deze maatregel wordt bezien als een realistische maatregel.

ad 2 Het al dan niet korten van pensioenrechten en –anspraken

Als de beleidsdekkingsgraad zich gedurende langere tijd onder het kritieke pad begeeft en de overige maatregelen, om binnen de wettelijke termijn uit een dekkingstekort te komen, zijn uitgeput, moet het pensioenfonds ertoe overgaan de rechten en aanspraken te korten. In beginsel worden alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in een dergelijk scenario procentueel gelijk gekort (uniforme korting). Afhankelijk van de financiële omstandigheden en andere ingezette maatregelen kan het bestuur van vorenstaande afwijken.

Overwegingen van evenwichtige belangenafweging worden hierbij altijd in acht genomen. Deze maatregel wordt bezien als een realistische maatregel, maar alleen toegepast als laatste redmiddel. Daarom wordt op het (laatst mogelijke) moment gekort, zoals dat op basis van de juridische documenten van het pensioenfonds en de dan geldende wetgeving mogelijk is.

6. Wat is het verwachte financiële effect van de inzet van deze maatregelen

In bijlage I staat een overzicht van de maatregelen, met daarbij de verwachte financiële effecten op de herstelkracht. Het pensioenfonds is van mening dat zoveel mogelijk in het werk moet worden gesteld om korten te voorkomen. Daarom zijn alle mogelijke maatregelen geïnventariseerd en beoordeeld op effectiviteit en haalbaarheid. Zie hiervoor eveneens de tabel in bijlage I.

Een procentuele korting van de aanspraken heeft een vergelijkbare invloed op de dekkingsgraad. Het aanpassen van het beleggingsbeleid kan effectief zijn ter voorkoming van een financiële crisissituatie, dit is echter minder effectief om te herstellen uit een financiële crisissituatie. Het verwachte beleggingsrendement wordt namelijk in de regel hoger door meer risico te nemen en gedurende een herstelplan mag het risicoprofiel van het pensioenfonds niet worden verhoogd.

7. Hoe is bij deze maatregelen rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging

Het bestuur zal in zijn afwegingen als uitgangspunt hanteren dat de belangen van de betrokken (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden op evenwichtige wijze worden behartigd. Hierbij wordt naast de diverse deelnemersgroepen onder andere ook gekeken naar generaties en de hoogte van de pensioenen.

Het korten van pensioenaanspraken en -rechten wordt door het bestuur gezien als laatste redmiddel. Hiertoe wordt eerst het al dan niet aanpassen van het beleggingsbeleid onderzocht. Pas nadat alle overige bronnen zijn uitgeput, vindt korting van pensioenaanspraken en –rechten plaats. Het pensioenfonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen conform artikel 134 van de Pensioenwet. Voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is hetzelfde toeslagbeleid van toepassing, die een bepaalde mate van toeslag rechtvaardigt op basis van de financiële positie van het pensioenfonds. Het niet toekennen van toeslagen heeft voor beide groepen vergelijkbare financiële gevolgen. Het korten van pensioenaanspraken en -rechten vindt daarom – als hoofdregel – naar analogie hiervan plaats; alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden worden initieel met hetzelfde vaste percentage gekort. Het pensioenfonds heeft hierbij de mogelijkheid om van vorenstaande leidraad af te wijken, voor zover sprake is van bijzondere omstandigheden.

Het uitgangspunt bij evenwichtige belangenafweging is dat bepaalde belanghebbenden niet onevenredig hard geraakt worden door de maatregel(en) (solidariteit). Tevens wordt daarbij rekening gehouden met proportionaliteit: de verhouding tussen het effect van de maatregel op de positie van het pensioenfonds (effectiviteit) enerzijds en anderzijds de gevolgen op de groep belanghebbenden. Ook wordt gekeken naar het effect van de maatregelen op de lange termijn (continuïteit/houdbaarheid). Aandachtspunt is dat het pensioenfonds binnen het financiële beleid de mogelijkheid heeft opgenomen om eventuele gekorte aanspraken te herstellen. Dit kan alleen als de financiële positie na herstel van gekorte aanspraken boven de evenwichtssituatie blijft. Zie hiervoor tevens hoofdstuk 10.2 van de Abtn.

Bijzondere omstandigheden

Indien er zich bijzondere omstandigheden voordoen, waarin dit financieel crisisplan niet voorziet en of besluitvorming via de reguliere besluitvormingsprocessen niet meer mogelijk is, dan zal het bestuur terugvallen op de crisisprocedure. De besluitvorming (mandatering) en te volgen procedure zijn uitgewerkt in de crisisprocedure.

8. Op welke wijze wordt er met belanghebbenden gecommuniceerd en wanneer

Het bestuur zal over het financieel crisisplan, indien gebruik wordt gemaakt (of sprake is van een dreiging) van de in het plan opgenomen crisismaatregelen, communiceren met de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Een financiële crisissituatie vraagt om snelle respons. Het is daarom van belang om een logboek (door de secretaris en de portefeuillehouders) bij te houden en een eenduidige boodschap (door de voorzitter en de secretaris) uit te dragen.

Het pensioenfonds beschikt reeds over een communicatieplan. Op de website van het pensioenfonds staan alle formele documenten van het pensioenfonds, zoals statuten, pensioenreglement en

jaarverslagen. Deze formele documenten zijn voor iedere bezoeker aan de website te vinden, te raadplegen en af te drukken.

Het pensioenfonds informeert de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden regelmatig via haar website over actuele ontwikkelingen, waaronder de actuele dekkingsgraad. Dat opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenrechten in uiterste instantie kunnen worden gekort, is opgenomen in artikel 1.12 van het pensioenreglement. Het pensioenfonds zal de betrokkenen in deze situatie schriftelijk informeren. Het communicatieplan, waarin onder andere staat vermeld aan welke partijen wordt gecommuniceerd, is als bijlage III bij het financieel crisisplan opgenomen.

9. Hoe is het besluitvormingsproces vormgegeven

Besluiten kunnen door het bestuur op grond van de statuten worden genomen (artikel 7). Hiertoe zijn in artikel 7, lid 3 en lid 4 de volgende passages opgenomen:

“Ter vergadering brengt ieder aanwezig/gemachtigd bestuurslid één stem uit.

Onverminderd het overige in deze statuten bepaalde, kunnen geldige besluiten worden genomen in een vergadering, waarin meer dan de helft van de zittende bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd is. Ieder bestuurslid kan een ander bestuurslid schriftelijk machtigen hem ter vergadering te vertegenwoordigen en voor hem een stem uit te brengen. Een bestuurslid kan slechts door één ander bestuurslid zijn gemachtigd.”

Dit besluitvormingsproces geldt ook voor besluiten in het kader van het toepassen van een noodmaatregel. Het bestuur ziet zichzelf bij een crisissituatie als het crisisteam. De lijnen binnen het bestuur zijn kort en de bestuursleden kunnen elkaar eenvoudig en snel bereiken om met elkaar overleggen over de crisissituatie. Alle kennis over het pensioenfonds is dan ook gebundeld binnen het bestuur. Indien nodig wordt door het bestuur advies ingewonnen bij de actuarieel adviseur van het pensioenfonds. Het verantwoordingsorgaan wordt vooraf gekend bij een eventueel te nemen noodmaatregel.

10. Op welke wijze wordt het financieel crisisplan periodiek getoetst

Het bestuur zal het financieel crisisplan jaarlijks in de vergadering van december, of vaker als daar noodzaak toe is, agenderen en nader evalueren. Het financieel crisisplan zal hierbij worden geactualiseerd wanneer de situatie hiertoe aanleiding geeft. Een financieel crisisplan is geen statisch geheel, maar maakt deel uit van het continue risicomangement van het pensioenfonds. Het financieel crisisplan is dan ook onlosmakelijk verbonden met het risicomangement van het pensioenfonds en de hiermee verband houdende bepalingen in de Abtn. De Abtn wordt periodiek door het pensioenfonds geëvalueerd en zo nodig aangepast. Ook worden toeslagbeleid en beleggingsbeleid periodiek getoetst aan de hand van ALM-studies. De jaarlijkse toetsing van het financieel crisisplan zal bij deze toetsing worden meegenomen. Daarnaast zal de effectiviteit van het financieel crisisplan worden beoordeeld, nadat zich een financiële crisissituatie heeft voorgedaan en het financieel crisisplan ten uitvoer is gebracht. Als gevolg van de ervaring die in een dergelijke situatie wordt opgedaan, kan het financieel crisisplan nader worden geactualiseerd. Tot slot is in bijlage II een stappenplan opgenomen voor het geval het financieel crisisplan tot uitvoering komt.

Inwerkingtreding

Dit financieel crisisplan is in werking getreden op 1 juli 2015 en geactualiseerd per 10 december 2024.

Bijlage I – Overzicht maatregelen

Maatregelen		
Eigenschap maatregelen	Aanpassen beleggingsbeleid	Korten van aanspraken en rechten
Realistisch	Binnen risicogrenzen.	Alleen als uiterste redmiddel
Financiële effecten op herstelkracht	Bepaalde herstelkracht	Grote herstelkracht
Belanghebbenden	DNB, fiduciair manager, vermogensbeheerders	Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden
Betrokkenen (naast bestuur)	DNB, verantwoordingsorgaan, fiduciair manager, vermogensbeheerders	DNB, AFM, verantwoordingsorgaan, pensioenadministratie
Tijdslijn	1 – 3 weken	1 – 3 maanden
Communicatietraject	Communicatie aan: DNB, verantwoordingsorgaan, fiduciair manager, vermogensbeheerders	(1) Persoonlijke brief aan alle betrokkenen en belanghebbenden voor en op het moment van uitoefening. (2) Updates en nieuws via website en per post. (3) Brief naar DNB, en verantwoordingsorgaan.

Bijlage II - Stappenplan

Stap	Actie
1.	Constatering dat het pensioenfonds zich in een door het bestuur gedefinieerde financiële crisissituatie bevindt. Monitoring vindt plaats aan de hand van opgave van de beleidsdekkingsgraad en actuele dekkingsgraad. De actuele dekkingsgraad wordt wekelijks vastgesteld. De beleidsdekkingsgraad wordt maandelijks vastgesteld. Tevens zijn de kritieke paden uit de tabel zoals gepresenteerd op paragraaf 3 van belang. Periodiek zal een update van het kritieke pad worden gemaakt aan de hand van de recente marktsituatie.
2.	Direct na constatering van de financiële crisissituatie zal een extra bestuursvergadering worden belegd. Deze vergadering zal binnen 2 weken na constatering van de financiële crisissituatie plaatsvinden.
3.	Tijdens de extra bestuursvergadering wordt besloten of en in welke mate en op welke termijn maatregelen, zoals geformuleerd in het financieel crisisplan, genomen dienen te worden.
4.	Indien mogelijke (aanvullende) maatregelen onvoldoende blijken te zijn, zal in uiterste geval besloten moeten worden om tot een korting van pensioenaanspraken en –rechten over te gaan. Hierbij zal uitvoerig worden gekeken naar de evenwichtige belangenafweging.
5.	Het kortingspercentage wordt zodanig vastgesteld dat na de korting de vereiste dekkingsgraad naar verwachting wordt bereikt aan het einde van de looptijd van het herstelplan (de benodigde korting mag over maximaal de looptijd van het herstelplan worden gespreid, waarbij alleen de eerste korting onvoorwaardelijk is).
6.	Rond het besluit om tot korting over te gaan, zal tevens het verantwoordingsorgaan over het besluit worden geïnformeerd. Het verantwoordingsorgaan wordt vooraf geïnformeerd en kan gebruik maken van haar adviesrecht.
7.	Als het besluit tot korting genomen is, zullen alle belanghebbenden (gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, DNB, AFM, pensioenuitvoerder) er zo spoedig mogelijk over worden geïnformeerd dat de pensioenaanspraken en pensioenrechten dienen te worden gekort. Hierbij zullen voor de verschillende belanghebbenden mogelijk aparte communicatiemiddelen, dan wel aparte communicatie-uitingen, van kracht zijn. Ten aanzien van de gewezen deelnemers zijn de website en een persoonlijke mailing mogelijke communicatiemiddelen.
8.	Na de informatievoorziening dient de korting ook daadwerkelijk in de administratieve systemen te worden verwerkt.

Bijlage III – Communicatie met belanghebbenden

In deze bijlage beschrijft het pensioenfonds de communicatie over het financieel crisisplan en de communicatie wanneer zich een financiële crisissituatie voordoet.

De in de Pensioenwet opgenomen uitgangspunten, duidelijkheid, begrijpelijkheid en tijdigheid vormen de basis voor de communicatie die voortvloeit uit dit financieel crisisplan.

In onderstaande tabel staat weergegeven hoe het pensioenfonds zal communiceren over het financieel crisisplan en in de verschillende stadia van een crisis.

Communicatiefase	Moment van communiceren	Hoofdboodschap	Doelgroep	Kanalen/ middelen
Fase 1:				
Communicatie over het financieel crisisplan	Na vaststellen financieel crisisplan, binnen 2 weken	<ul style="list-style-type: none"> * Bestaan en doel van financieel crisisplan * Inhoud op hoofdlijnen: belangrijkste maatregelen inclusief gevolgen voor belanghebbenden, te weten: <ul style="list-style-type: none"> • Regulier beleid; • Aanpassen beleggingsbeleid; • Korten van de aanspraken * Belangenafweging 	<ul style="list-style-type: none"> * gewezen deelnemers * pensioen-gerechtigden * * toezichhouders 	<ul style="list-style-type: none"> * brief aan toezichhouder * website
	Aanvang crisissituatie na aanvang crisis	<ul style="list-style-type: none"> * Verslechtering financiële situatie pensioenfonds * Mogelijke maatregelen inclusief gevolgen: <ul style="list-style-type: none"> • Aanpassen beleggingsbeleid; • Korten van de aanspraken. * Impact en afweging maatregelen * Belangenafweging 	<ul style="list-style-type: none"> * gewezen deelnemers * pensioen-gerechtigden * * toezichhouders 	<ul style="list-style-type: none"> * brief aan toezichhouder * website
Fase 3:				
Bestuursbesluit(en) over maatregelen	Afhankelijk van besluit: 1-3 weken wijziging beleggingsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> * Financiële situatie * Maatregel(en) die genomen worden 	<ul style="list-style-type: none"> * gewezen deelnemers * pensioen-gerechtigden 	<ul style="list-style-type: none"> * brief aan toezichhouder * brief aan belanghebbenden
	1-3 maanden korten van aanspraken en rechten	<ul style="list-style-type: none"> * Gevolgen van de maatregelen voor de deelnemer/pensioengerechtigde * Evenwichtige verdeling en belangenafweging * Verwachtingen 	<ul style="list-style-type: none"> * * toezichhouders 	<ul style="list-style-type: none"> * website
Fase 4:				
		<ul style="list-style-type: none"> * Verbetering financiële situatie 		

Ongedaan maken maatregelen	Binnen 1 tot 3 weken na besluit bestuur	<ul style="list-style-type: none"> * Maatregelen (gedeeltelijk) ongedaan gemaakt * Gevolgen van het ongedaan maken van de maatregelen voor de deelnemer * Evenwichtige verdeling en belangenafweging 	<ul style="list-style-type: none"> * gewezen deelnemers * pensioen-gerechtigden * * 	<ul style="list-style-type: none"> * brief aan belanghebbenden * website
-------------------------------	--	---	---	--